

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

КВІТЕНЬ 2019 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів,
зібраних у квітні 2019 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями Крим-
ської правозахисної групи

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	2
2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА.....	3
Заборона катувань.....	3
Право на свободу та особисту недоторканність.....	3
Обшуки та затримання.....	3
Політично мотивоване кримінальне переслідування.....	4
«Справа кримських мусульман».....	4
«Справа українських диверсантів».....	6
Справа Володимира Балуха.....	6
Справа Веджіє Кашка.....	7
Справа Євгена Каракашева.....	7
Справа Едема Бекірова.....	7
Справа Максима Сокурєнка.....	8
Умови утримання в місцях несвободи.....	8
Свобода слова та висловлювання думок.....	9
Свобода зібрань та об'єднань.....	9
Свобода думки, совісті та релігії.....	10
Свобода пересування.....	10
3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА.....	11
Конвенція (III) про поводження з військовополоненими.....	11
«Справа українських моряків».....	11
Конвенція (IV) про захист цивільного населення під час війни.....	11
Привоз осіб, котрі мешкають на окупованій території, до збройних сил.....	11
держави, що окупує, а також пропаганда служби у збройних силах	

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ЗАБОРОНА КАТУВАНЬ

27 березня, за словами адвоката Е. Семедляєва, під час затримання у місті Аксай (Ростовська область, РФ) у «справі кримських диверсантів» **Ремзі Бекіров, Осман Аріф-меметов та Владлен Абдулкадіров** піддавалися тортурам і нелюдському поводженню. Після затримання їх повалили на землю та били по ногах. Після удару по голові Осман Аріфмеметов втратив свідомість. Затриманих закували в кайданки та вивезли до лісу, де побиття тривало. Потім впродовж 6 годин їх везли у кайданках, застебнутих за спиною.¹

26 квітня сайт «Медуза» повідомив, що Міністерство юстиції РФ відмовляється визнавати факт тортур щодо українського режисера Олега Сенцова під час затримання. Видання посилається на відповідь Мінюсту РФ Європейському суду з прав людини. За заявою «Медузи», Мінюст РФ вважає, що гематоми та садна Сенцова мають «альтернативне походження».²

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

ОБШУКИ ТА ЗАТРИМАННЯ

15 квітня у селі Штурмове Балаклавського району Севастополя співробітники ФСБ РФ, МВС РФ і Росгвардії РФ³ вчинили обшук у імама місцевої мечеті **Рустема Абілева**, після якого його було затримано.⁴ ФСБ РФ через російські ЗМІ оприлюднила відео обшуку і затримання⁵ та поширила інформацію про те, що стосовно Абілева порушено кримінальну справу за ч. 1 ст. 280 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності*).

17 квітня «Севастопольський міський суд» обрав Абілеву запобіжний захід у формі утримання під вартою до 10 червня 2019 року.⁶

17 квітня о 03:00 на КВПП «Каланчак» під час виїзду з Криму співробітники ФСБ РФ затримали активіста «Кримської солідарності» **Раїма Айвазова**. Більше 10 годин родичі не могли отримати в ФСБ підтвердження факту затримання Айвазова та інформацію про його місце перебування. За відомостями «Кримської солідарності», о 14:30 Раїм Айвазов телефоном зв'язався з сестрою та сповістив, що перебуває в управлінні ФСБ РФ у Сімферополі. Його звинуватили за ч. 2 ст. 205.5 КК РФ (*Участь у терористичній організації*) та долучили його справу до «справи кримських мусульман», затриманих 27 березня 2019 року.⁷

18 квітня «Київський районний суд Сімферополя» обрав Айвазову запобіжний захід у формі утримання під вартою до 15 травня 2019 року.⁸

¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/photos/a.416800078687454/817803868587071/>

² Медуза / Мінюст відкинув заяву Олега Сенцова про тортури під час затримання: <https://meduza.io/news/2019/04/26/minyust-otverg-zayavlenie-olega-sentsova-o-pytkah-vo-vremya-zaderzhaniya>

³ РИА Крым / ФСБ затримала лідера радикальних ісламістів у Севастополі: <https://crimea.ria.ru/society/20190415/1116428314.html>

⁴ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/2237824899609436/>

⁵ <https://youtu.be/GiOQA6jBsG8>

⁶ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/photos/a.416800078687454/825286544505470/>

⁷ https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/825050181195773?_tn_=-R

⁸ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/825802234453901>

30 квітня о 06:00 озброєні автоматами співробітники силових органів РФ вчинили достеменний обшук під видом «огляду» у будинку кримськотатарського активіста **Ролана Османова** (село Урожайне сімферопольського району). За його словами, йому пред'явили «постанову на огляд» з метою пошуку наркотиків, нічого не було знайдено. Османов наполягав на присутності адвокатів під час обшуку, але в реалізації цього права йому було відмовлено.⁹ Раніше Османов проводив одиночний пікет проти реставраційних робіт у Ханському палаці, що загрожують збереженню будівлі. Він брав участь в акціях підтримки захоплених ФСБ РФ в районі Керченської протоки українських моряків. Османов назвав цей обшук тиском на нього з боку влади РФ через його громадську діяльність.

ПОЛІТИЧНО МОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Станом на квітень 86 осіб позбавлені волі у рамках політично вмотивованого кримінального переслідування. Повний перелік опубліковано на сайті КПГ.¹⁰

«СПРАВА КРИМСЬКИХ МУСУЛЬМАН»

У квітні загальна кількість позбавлених волі у «справі кримських мусульман» — 56 осіб:

У квітні загальна кількість позбавлених волі у справі «кримських мусульман» — **57 осіб**. З них 55 осіб звинувачується за ст. 205.5 КК РФ (*організація діяльності терористичної організації або участь у терористичній організації*), 2 особи — за ст. 282.2 КК РФ (*організація діяльності або участь в екстремістській організації*) та 1 особа — за ст. 205.2 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності*).

Організації «Хізб ут-Тахрір» і «Таблігі Джамаат» не заборонені в Україні, переслідування громадян України на окупованій території України за участь в цих організаціях є порушення норм міжнародного гуманітарного права.

Усіх фігурантів цієї справи звинувачують у приналежності до ісламських організацій або в пропаганді діяльності організацій, що в РФ визнані терористичними або екстремістськими, але не є такими за законодавством України.

5 квітня судді «Верховного суду Республіки Крим» («ВС РК») Едуард Білоусов, Тимур Слезко, Олексій Козирев і Віктор Зіньков продовжили терміни утримання під вартою **Сейрану Салієву, Тимуру Ібрагімову, Серверу Зекір'яєву, Мемету Бєлялову, Марлену Асанову, Ернесу Аметову, Едему Смаїлову і Серверу Мустафаєву** до 9 червня 2019 року. Клопотався щодо продовження слідчий ФСБ РФ Дмитро Грамашов.¹¹ 24 квітня судді «ВС РК» Алла Овчинникова і Галина Рєдько залишили чинним це рішення стосовно Сервера Зекір'яєва та Ернеса Аметова.¹²

12 квітня адвокати Е. Курбедінов і С. Легостов повідомили про перекваліфікацію звинувачення щодо **Енвера Сейтосманова** з ч. 2 ст. 205.5 КК РФ (*участь у терористичній організації*) на ч. 1 ст. 205.5 КК РФ (*організація діяльності терористичної організації*).¹³

⁹ <https://www.facebook.com/nariman.dzhelyal/videos/2334869203243593/>

¹⁰ <https://crimeahrg.org/wp-content/uploads/2019/05/Lisheniya-svobody-aprel-2019.pdf>

¹¹ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 05.04.2019. Справи №№ 3/2-24/2019 — 3/2-31/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=05.04.2019

¹² «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 24.04.2019. Справи № 22К-1341/2019 и 22К-1346/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=24.04.2019

¹³ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/2308569212798201/>

10 квітня суддя «Київського районного суду» Галина Хулапова продовжила терміни утримання під вартою **Арсену Абхаїрову, Ескандеру Абдулганієву та Рустему Емірусейнову** до 13 липня 2019 року.¹⁴ Клопотався про продовження термінів слідчий ФСБ РФ Іван Романець. 19 квітня «суддя ВС РК» Костянтин Караваєв залишив чинним це рішення стосовно Рустема Емірусейнова.

10 квітня суддя «ВС РК» Оксана Айкашева залишила чинним рішення про утримання під вартою **Нарімана Мемедемінова** до 16 травня 2019 року.¹⁵

12 квітня суддя Північно-Кавказького окружного військового суду (далі ПКОВС) Олександр Генералов залишив чинним рішення про утримання під вартою **Рефата Алімова, Вадима Сірука, Інвера Бекірова та Арсена Джеппарова** до 18 травня 2019 року.¹⁶

16 квітня судді «ВС РК» Олексій Последов і Тимур Слезко залишили чинним рішення про утримання під вартою **Рустема Сейтхалілова, Меджіта Абдурахманова та Енвера Аметова** до 15 травня 2019 року.¹⁷

17 квітня співробітники ФСБ затримали активіста **Раїма Айвазова**, звинуватили його в участі в організації «Хізб ут-Тахрір» та долучили до справи активістів «Кримської солідарності», затриманих за такими самими звинуваченнями 27 березня 2019 року.

19 квітня судді «ВС РК» Костянтин Караваєв, Людмила Капустіна, Олена Міхалькова та Тетяна Мельник залишили чинним рішення про утримання під вартою **Асана Янікова, Джеміля Гафарова та Ерфана Османова** до 15 травня 2019 року.¹⁸

23 квітня судді «ВС РК» Тимур Слезко, Анатоль Осоченко та Олена Спасьонова залишили чинним рішення про утримання під вартою **Акіма Бекірова, Сервера Газієва, Біяла Аділова та Тофіка Абдулгазієва** до 15 травня 2019 року.¹⁹

24 квітня судді «ВС РК» Віктор Зиньків, Олена Міхалькова, Юрій Латинін і Олег Лебідь залишили чинним рішення про утримання під вартою **Різи Ізетова, Аліма Карімова, Шабана Умерова, Владлена Абдулкадірова, Яшара Муєдінова і Ремзі Бекірова** до 15 травня 2019 року.²⁰

25 квітня суддя «ВС РК» Анатоль Осоченко залишив чинним рішення про утримання під вартою **Сейтвелі Сейтабдієва** до 15 травня 2019 року.²¹ Адвокат І. Велялієв повідомив, що засідання відбувалося у закритому режимі, на нього не пустили дружину та мати Сейтабдієва.²²

¹⁴ «Киевский районный суд Симферополя» / Список дел, назначенных к слушанию на 10.04.2019 . Дела № 3/2-175/2019, 3/2-176/2019, 3/2-177/2019 https://kiev-simph--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=10.04.2019

¹⁵ «ВС РК» / Список справ, назначенных до слушания на 10.04.2019. Справа № 22К-1083/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=10.04.2019

¹⁶ СКОВС / Список справ, назначенных до слушания на 12.04.2019. Справа № 22-151/2019: https://ovs--skav.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=12.04.2019K

¹⁷ «ВС РК» / Список справ, назначенных до слушания на 16.04.2019. Справа № 22К-1210/2019 22К-1211/2019, №22К-1215/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=16.04.2019

¹⁸ «ВС РК» / Список справ, назначенных до слушания на 19.04.2019. Справа № 22К-1255/2019, 22К-1256/2019, 22К-1257/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=19.04.2019

¹⁹ «ВС РК» / Список справ, назначенных до слушания на 23.04.2019. Справа № 22К-1303/2019, 22К-1306/2019, 22К-1307/2019 та 22К-1309/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=23.04.2019

²⁰ «ВС РК» / Список справ, назначенных до слушания на 24.04.2019. Справа № 22К-1325/2019, 22К-1326/2019, 22К-1327/2019, 22К-1328/2019, 22К-1329/2019 та 22К-1330/2019, https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=24.04.2019

²¹ «ВС РК» / Список справ, назначенных до слушания на 25.04.2019. Справа № 22К-1304/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=25.04.2019

²² <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/657059214744917/>

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

У квітні 13 осіб, котрих ФСБ РФ, затримавши, звинуватила «у підготовці диверсій та шпіонажі», перебувають в ув'язненні: Євген Панов, Андрій Захтей, Редван Сулейманов, Володимир Присич, Володимир Дудка, Дмитро Штибліков, Олексій Бессарабов, Глеб Шаблій, Олексій Стогній, Геннадій Лімешко, Ганна Сухоносова, Дмитро Довгополов, Костянтин Давиденко, Юнус Машаріпов. У цих справах зафіксовано незаконні методи вчинення слідства та застосування тортур для отримання свідчень зізнання.

4 квітня суддя «Севастопольського міського суду» Данило Землюков засудив **Володимира Дудку та Олексія Бессарабова** до 14 років позбавлення волі у колонії суворого режиму, а також до штрафів (Володимира Дудку — 350 000 рублів, Олексія Бессарабова — 300 000 рублів).²³

Володимира Дудку, Олексія Бессарабова та Дмитра Штиблікова затримали 9 листопада 2016 року в Севастополі, їх звинуватили у підготовці диверсії організованою групою та зберіганні зброї (КК РФ: ст. 222 ч.3; ст. 222.1 ч.3; ст. 30 ч.1 – ст. 281 ч.2 п. а). Дудка і Бессарабов повністю відкидають свою провину та заявляли про застосування щодо них тортур, правозахисні та міжнародні організації кваліфікують справу як політично вмотивовану.

У «ВС РК» розпочато розгляд справу за суттю громадянина України **Костянтина Давиденка**, котрого влада РФ звинувачує у шпіонажі на користь України. 22 квітня 2019 року було заплановано перше судове засідання, проте воно не відбулося, тому що обвинувачуваного не доправили до «суду».²⁴

СПРАВА ВОЛОДИМИРА БАЛУХА

4 квітня **Володимира Балуха** помістили до штрафного ізолятора (ШІЗО) колонії № 4 м. Торжок (РФ).²⁵ Формальним приводом для стягнення адміністрація колонії назвала неправильно застібнутий однострій. Окрім того, активіст був у такий спосіб покараний за те, що сидів на столі. На стіл він вимушений був сісти тому, що в камері було дуже зимно, а сидіти на бетонній підлозі або залізному ліжку — нестерпно. Українця мали випустити з ШІЗО 19 квітня, але відразу після завершення терміну покарання його знову помістили до ШІЗО, що засвідчили його родичам.²⁶

24 квітня суддя «ВС РК» Ігор Радіонов ухвалив рішення не зараховувати Володимиру Балуху термін перебування в СІЗО та ІТУ день за півтора, як того вимагає закон РФ. Рішення порушує ч. 3 ст. 72 КК РФ, а також протирічить вимогам прокуратури, яка клопоталася лише з приводу терміну домашнього арешту, але не періоду в СІЗО. Якщо це рішення набуде чинності, термін відбування незаконного покарання для Володимира Балуха збільшиться на 9 місяців.²⁷

²³ КПГ / «Українських диверсантів» Дудку і Бессарабова в Севастополі засудили до 14 років колонії та штрафам: <https://crimeahrg.org/ukrainiskih-diversantov-dudku-i-bessarabova-v-sevastopole-prigovorili-k-14-godam-kolonii-i-shtrafam/?fbclid=IwAR3QDaNaQjrIYzJdbXNKeHRL0np30aJRp5RcZeaPxcSjyulyPG1egrR6E>

²⁴ КПГ / У Криму розпочався судовий розгляд у справі «українського шпигуна» Давиденка: <https://crimeahrg.org/v-krymu-nachalos-sudebnoe-rassmotrenie-po-delu-ukrainskogo-shpiona-davydenko/>

²⁵ КПГ / Володимир Балух перебуває в ШІЗО російської колонії у Торжку: <https://crimeahrg.org/vladimir-baluh-nahoditsya-v-shizo-rossijskoj-kolonii-v-torzhe/>

²⁶ КПГ / Українського активіста Балуха продовжують тримати у штрафному ізоляторі колонії Росії: <https://crimeahrg.org/ukrainskogo-aktivista-baluha-prodolzhayut-derzhat-v-shtrafnom-izolyatore-kolonii-rossii/>

²⁷ КПГ / Кримський «суд» незаконно збільшив період перебування Балуха в колонії РФ: <https://crimeahrg.org/krymskij-sud-nezakonno-uvlechil-vremya-nahozhdeniya-baluha-v-kolonii-rf/>

СПРАВА ВЕДЖІЄ КАШКА

Бекір Дегерменджі, Асан Чапух, Кязім Аметов і Руслан Трубач були затримані 23 листопада 2017 року за сфабрикованим звинуваченням у здирництві грошей у громадянина Туреччини. Під час затримання померла ветеран кримськотатарського руху Веджіє Кашка, котрій, за словами затриманих, громадянин Туреччини мав повернути заборговані гроші.

11 квітня «Сімферопольський районний суд» задовольнив позов адвоката М. Мамбетова та ухвалив стягнути з громадянина Туреччини Юсуфа Айтана кошти, які він позичив у Веджіє Кашка та відмовлявся їй повертати. Це рішення підтверджує позицію захисту у «справі Веджіє Кашка» про те, що фігуранти не вимагали грошей у Юсуфа Айтана, а наполягали на поверненні боргу.²⁸

17 квітня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Михайло Білоусов ухвалив вироки у цій справі. Бекір Дегерменджі, Казім Аметов і Руслан Трубач засуджені до 3 років позбавлення волі умовно, Асан Чапух засуджений до 3 років і 6 місяців позбавлення волі умовно.²⁹

26 квітня адвокат А. Азаматов повідомив, що захист подав скаргу на рішення «суду» стосовно Асана Чапуха.³⁰

СПРАВА ЄВГЕНА КАРАКАШЕВА

19 квітня ПКОВС засудив кримського анархіста **Євгена Каракашева** до 6 років позбавлення волі у колонії загального режиму за ч. 2 ст. 205.2 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності, публічне виправдання тероризму чи пропаганда тероризму*). Він був засуджений за публікацію двох постів у соціальній мережі «ВКонтакте» з відео, яке влада РФ долучила до списку екстремістських.³¹

СПРАВА ЕДЕМА БЕКІРОВА

10 квітня суддя «Київського районного суду» Галина Хулапова продовжила **Едему Бекірову** термін утримання під вартою до 12 червня 2019 року. Клопотався щодо продовження терміну утримання під вартою слідчий ФСБ РФ Іван Романець.³²

26 квітня суддя «ВС РК» Тимур Слезко відхилив апеляцію захисту та залишив чинним рішення щодо утримання Едема Бекірова під вартою.³³

²⁸ <https://www.facebook.com/crimeaarg/photos/a.1677121552573479/2281556925463269>

²⁹ Крим.Реаліі / Суд у Сімферополі ухвалив вирок фігурантам «справи Веджіє Кашка» <https://ru.krymr.com/a/news-sud-v-krymu-vanes-prigovor-figurantam-dela-vedzhye-kashka/29886242.html>

³⁰ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2663178420422962>

³¹ ОВД-інфо / Анархіста Євгена Каракашева засудили до шести років колонії: <https://ovdinfo.org/express-news/2019/04/19/anarhista-evgeniya-karakasheva-prigovorili-k-shesti-godam-kolonii>

³² «Київський районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 10.04.2019. Справа № 3/2-174/2019: https://kiev-simpf--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=10.04.2019

³³ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 26.04.2019. Дело № 22К-1375/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=26.04.2019

СПРАВА МАКСИМА СОКУРЕНКА

15 квітня сайт «Комсомольская правда» із посиланням на «прокурора» повідомив, що Максимові Сокуренку продовжено термін утримання під вартою, й він досі перебуває у СІЗО Сімферополя.³⁴ Він знаходиться під вартою за те, що облив фарбою «пам'ятник зеленим чоловічкам» (російським військовим, котрі брали участь в окупації Криму в 2014 році) в Сімферополі.

УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

9 квітня адвокат М. Дубровіна повідомила, що у фігуранта «справи кримських мусульман» **Теймура Абдуллаєва** в СІЗО №1 Ростова-на-Дону погіршилося здоров'я. За її словами, в ув'язненого після застуди розвився отит, який адміністрація СІЗО відмовляється лікувати. Наслідком цього стало запалення лицьового нерву, що призвело до втрати слухової спроможності правого уха та постійного сильного болю.³⁵

12 квітня фігурант «справи кримських мусульман» **Арсен Джеппаров** в ПКОВС повідомив про нелюдські умови, в яких він утримується у СІЗО-1 Ростова-на-Дону. За його словами, у камері зі стелі течуть фекалії та вода. В одній камері розміром 4х6 метри утримуються люди, хворі на ВІЛ, сухоти, СНІД та інші захворювання.³⁶

12 квітня донька Едема Бекірова Елеонора Бекірова повідомила, що у **Едема Бекірова** почався біль у лівій стороні грудей, безугавно турбує шлунок, розлади, кашель, важка задишка, високий рівень цукру. Він спить сидячі, з'явилися набряки на губах з відкритими язвами.³⁷ Едем Бекіров є інвалідом, котрий за станом здоров'я не може утримуватися під вартою. 29 квітня адвокат И. Веліляєв повідомив, що Едем Бекіров впродовж трьох днів не отримує ліків, які йому передають родичі, а в медсанчастині СІЗО його ліками не забезпечують.³⁸

³⁴ Комсомольская правда / Вандал, котрий облив червоною фарбою пам'ятник «Ввічливим людям», змінив свідчення: «Я просто був п'яний. Думав, випишуть штраф»: <https://www.crimea.kp.ru/daily/26966.7/4020830/>

³⁵ Крим.Реалії / Адвокат повідомила про погіршення здоров'я фігуранта сімферопольської «справи Хізб ут-Тахрір»: <https://ru.krymr.com/a/news-advokat-soobshila-ob-uhudshebii-zdoroviya-figuranta-simferopolskogo-dela-hizb-ut-tahrir/29871238.html>

³⁶ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2631598776914260&id=100001924915540

³⁷ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2279479372295282>

³⁸ Crimea SOS / Відлік пішов на дні: Едем Бекіров більше тижня не отримує медикаментів, зростає небезпека «цукрової коми» <http://krymsos.com/news/vidlik-pishov-na-dni-edem-bekirov-ponad-tizhden-ne-otrimuye-medikamentiv-zrostaye-nebezpeka--tsukrovoyi-komi-/>

СВОБОДА СЛОВА ТА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМОК

У квітні Рада Федерації РФ ухвалила законопроект № 608767-7 «Про внесення змін до Федерального закону «Про зв'язок» і Федерального закону «Про інформацію, інформаційні технології та про захист інформації»». ³⁹ Документ передбачає створення до листопада 2019 року на території РФ локального інтернету та інструментів тотального контролю інтернет-трафіку. Ухвалення цього законопроекту дозволить владі РФ суттєво обмежити доступ мешканців РФ і окупованого Криму до інформації.

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАНЬ

8 квітня **Зарема Мамутова**, мати фігуранта «справи кримських мусульман» Енвера Мамутова, вийшла у Бахчисараї на одиночний пікет з плакатом «Мій син — не терорист. За що 17 років?». На місце проведення пікету з'явилися співробітники поліції РФ і зажадали від **Аліє Мамутової**, дружини Енвера Мамутова, залишити місце проведення пікету. Після цього Аліє та Зарему Мамутових доправили до поліцейського відділку. Приводом для цього слугувало те, що Аліє знаходилася поряд з матір'ю свого чоловіка та фільмувала одиночний пікет. Поліціанти кваліфікували це як неузгоджений масовий захід. ⁴⁰ У поліцейному відділку на них склали протокол затримання. ⁴¹

22 квітня «ВС РК» залишив чинним рішення про адміністративний штраф в 500 рублів стосовно **Емілія Зіядінова**. Його оштрафували за присутність біля будинку у Сімферополі, де 27 березня 2019 року відбувався один з обшуків. Приводом слугувало звинувачення за ст. 19.3 КпАП РФ (Невиконання вимоги співробітника поліції). ⁴²

³⁹ <http://sozd.duma.gov.ru/bill/608767-7>

⁴⁰ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/2325633611051346/?t=0>

⁴¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/819792548388203>

⁴² <https://www.youtube.com/watch?v=V-3jCkAOhM>

СВОБОДА ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ

15 квітня після обшуку співробітники ФСБ РФ затримали імама мечеті у с. Штурмове **Рустема Абілева**. Йому висунули звинувачення за ч. 1 ст. 280 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності*) за проведення проповідей у мечеті з використанням екстремістської літератури.

22 квітня агенція новин «Интерфакс Россия» повідомила, що «Управління міністерства юстиції РФ по Криму» відмовило у реєстрації релігійної організації за заявкою архієпископа **Православної церкви України Климента**.⁴³ Архієпископ Климент у коментарі повідомив, що йому запропонували виправити устав для реєстрації українського православного приходу на півострові.⁴⁴

СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ

4 квітня «мировий суддя Білогорського району» Олександр Олейников засудив 16-річного **Абдурамана Абдувелієва** до 6 місяців позбавлення волі. Його звинуватили за ст. 329 КК РФ (*Наруга над Державним гербом або Державним прапором РФ*) за те, що він зняв три російських прапори у селі Курське 21 травня 2018 року. Вироком йому заборонено впродовж півроку залишати територію села Курське без узгодження з наглядовим органом. Для отримання свідчень зізнання «слідчі» погрожували Абдувелієву та його батькам.⁴⁵

⁴³ Интерфакс Россия / Представники української церкви не змогли зареєструвати релігійну організацію в Криму: <http://www.interfax-russia.ru/Crimea/news.asp?id=1024994&sec=1668>

⁴⁴ Крим.Реалії / Архієпископ Климент: в Криму повернули на доопрацювання документи для реєстрації українського православного приходу: <https://ru.krymr.com/a/news-v-minuste-rossii-po-krumu-porosili-ispravit-statut/29898714.html>

⁴⁵ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=438786863593842>

3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

КОНВЕНЦІЯ (III) ПРО ПОВЕДІННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ»

25 листопада 2018 року у Чорному морі російські військові із застосуванням зброї захопили три кораблі ВМСУ: малі броньовані артилерійські катери (МБОК) «Нікополь» і «Бердянськ» і рейдовий буксир «Яна Капу». На момент захоплення на борту перебували 24 громадянина України — 22 військових ВМСУ та 2 співробітника СБУ. Усі вони були позбавлені волі, перебувають під вартою у Москві. Під час захоплення кораблів ВМСУ троє громадян України отримали поранення.

Влада РФ відмовилася розглядати їх як військовополонених, відкрила стосовно них кримінальну справу за ч. 3 ст. 322 УК РФ (Незаконний перетин державного кордону РФ, вчинений групою осіб за попередньою змовою) та розмістили їх у місцях несвободи як цивільних осіб, що порушує Конвенцію (III).

17 квітня судді Лефортовського районного суду Москви Альбіна Галімова, Олена Канєва та Сергій Рябцев продовжили терміни утримання під вартою 24 військовополонених за звинуваченням у порушенні ч. 3 ст. 322 КК РФ. За інформацією адвоката М. Полозова, Василю Сороці, Андрію Эйдеру та Андрію Артеменуку (поранені моряки) терміни утримання продовжені до 26 липня 2019 року, іншим — до 24 липня 2019 року.⁴⁶

23 квітня адвокат М. Полозов повідомив, що українським морякам вперше за п'ять місяців з моменту позбавлення волі надали можливість зателефонувати родичам.⁴⁷

КОНВЕНЦІЯ (IV) ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРИЗОВ ОСІБ, КОТРИ МЕШКАЮТЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЕРЖАВИ, ЩО ОКУПУЄ, А ТАКОЖ ПРОПАГАНДА СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

1 квітня влада РФ розпочала в Криму 9-ту кампанію з призову мешканців півострова до армії РФ.

5 квітня у Керченському культурному центрі відбувся святковий концерт «День призовника», де пропагувалася служба в ЗС РФ. Як глядачів запросили юнаків призовного віку, а також школярів і студентів Керченського державного морського технологічного університету.⁴⁸

4 квітня суддя «Красногвардійського районного суду» Валентин Шукальський засудив мешканця району Ш. Кадирова до штрафу у розмірі 20 000 рублів за ухилення від служби в ЗС РФ.⁴⁹

⁴⁶ https://www.facebook.com/groups/1668609776573219/permalink/1829728750461320/?_tn_=_H-R

⁴⁷ <https://www.facebook.com/groups/1668609776573219/permalink/1838081516292710>

⁴⁸ КПГ / У Керчі провели «День призовника»: <https://crimeahrg.org/v-kerchi-proveli-den-prizyvnika/>

⁴⁹ «Красногвардійський районний суд» / Список справ, призначених до слухання на 04.04.2019. Справа 1-53/2019: https://krasnogvardeiskiy--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=04.04.2019

16 квітня представник «військового комісаріату Республіки Крим» Роман Биков повідомив, що влада РФ планує мобілізувати близько 2800 мешканців Криму до армії РФ (без урахування призову у Севастополі). З них на території Криму залишаться близько 400 осіб, інших вивезуть у військові частини на територію РФ.⁵⁰

18 квітня «військовий комісар Севастополя» Олексій Астахов завив, що у рамках призовної кампанії «весна 2019» планується мобілізувати близько 600 мешканців Севастополя. Він повідомив, що частину севастопольців вивезуть до військових частин на території РФ, а саме, до Ростовської, Нижегородської, Московської та Тамбовської областей.⁵¹

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координаторка Кримської правозахисної групи;
Віссаріон Асєєв, аналітик Кримської правозахисної групи;
Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

⁵⁰ КПГ / Більшість кримських призовників вивезуть з території окупованого півострова служити в регіони РФ: <https://crimeahrg.org/bolshinstvo-krymskih-prizyvnikov-vyvezut-s-territorii-okkupirovannogo-poluostrova-sluzhit-v-regiony-rf/>

⁵¹ Вести Севастополь / 600 севастопольців поповнять лави Збройних Сил РФ під час весняного призову: <https://vesti92.ru/news/novosti/600-sevastopoltsev-popolnyat-ryady-vooruzhyonnykh-/>